

Årets förvillare i farten

I vårt förra nummer återgav vi den anmälan till radionämnden som företrädare för Fysikum i Stockholm gjort av TV-programmet "Strövtåg till Hästveda".

Beslut i ärendet föreligger nu. Det förefaller som om nämnden helt missat poängen i anmälan. Den riktade sig inte mot amatörforskaren Arno Werners åsikter utan mot sättet de presenterades på. Man skriver:

"Radionämnden anser att det mycket klart framgick av programmet att Werner framförde sin personliga uppfattning.

Nämnden kan därför - med hänsyn till den vidsträckta yttrandefrihet som skall råda i teve - inte finna att programmet strider mot radiolagen (1966:755) eller avtalet mellan staten och Sveriges Television."

Det här kan ju låta som att nämnden agerar med den tolerans och den vidsynthet som hör vår tid till. Vid närmare betraktande tror jag dock att detta löft är uttryck för en mycket enkel populism. Den del av TV-publiken som besitter tillräckligt med kunskaper för att kunna se igenom programmakaren Stålsjös demagogi är tillräckligt liten för att TV radionämnden ska kunna ignorera den. De är helt enkelt för få för att det ska vara någon risk för "folkstorm".

Det är mycket lätt att konstruera mot-

exempel som blottlägger nämndens svaga argumentation men vi avstår vidare polemik som knappast leder till något konstruktivt.

Att anmälan ändå fått önskad effekt antyds av reaktionen på Stålsjös nästa "Strövtåg" som berörde Östergötlands medeltidshistoria.

Här några klipp från vad Expressens Lars Björkvall skrev i sin krönika 26/1 "GÖR NÅT ANNAT, DAG STÅLSJÖ.

Jag tror nog att det mesta om Östergötland i går var riktigt i vetenskaplig mening. Men eftersom Stålsjö aldrig släpper fram personer och fakta som talar emot hans teorier, går det inte att lita på någonting. (...) Av okänd anledning har Dag Stålsjö bestämt sig för att se de etablerade historikerna i Uppsala och Stockholm som sina fiender. Det har sina pikanta poänger, erkännes, men är trots allt något mycket sorgligt för alla som är övertygade om att vetenskap och journalistik kan förenas. Göteborgs-TV borde låta Stålsjö syssla med vad som helst utom svensk historia, innan hans bristande trovärdighet förenas med en tilltagande tråkighet."

På Folkvett vill vi alltid vara konstruktiva så på det sista föreslår vi: "Oss skojare emellan" tillsammans med Ingvar Öldsberg.

TV i gar

Gör nåt annat,
Dag Stålsjö

DAG
STÅLSJÖS
irrfärder
i historien

På Expressens kultursida berättade **Björn Nilsson** en månad senare (24/2) om "Elektronikålderns Rudbeck":

"Själv trodde jag i ett illusioniskt ögonblick att han satt sin sista potatis med det hemmahosreportage där han - i djupaste allvar och med största förståelse - presenterade en kuf som ägnar livet åt att bekämpa Newtons tyngdlag.

Beviset för att den är rent nys kan så småningom väntas anlända via det rör som vederborande installerat tvärs genom sin stuga.

Men medan radionamnden grubblar vidare över denna insats har Stålsjö ... återvänt till historiens, närmare bestämt Östergötland forntid Terrängen väster om Vättern tycks tills vidare avbetad. Det nya brohuvudet heter Stegeborg. (...)

Stålsjö är verkligen rätt mycket av en elektronikålderns Rudbeck. Hans upptäckariver är alldeles genuin eller snarare hämningslös. Likaså hans påhittighet i konsten att plocka fram en arkeologisk detalj som senantydningssvis under behårt motstånd från mörkrens makter i Stockholm och Uppsala - får bevisa grund-

läggande fast i det längsta hemlighållna sanningar om Sveriges historia.

Oklart vilka.

Han är också en numera mycket driven reporter vars teknik, eller mer exakt bortklippningsteknik, överträffas av rätt få. Då det gäller att maskera sitt publikfnaskeri till folkligt patos är han Jan Guillous jämlike."

Björn Nilsson jämför slutligen Stålsjö med några av hans kollegor på TV:

"Till svensk TVs stora tillgångar hör ... historiskt inriktade kulturjournalister av ypperlig karaktär, vetenskapligt som professionellt - Hans Furuhausen, Olle Häger, Hans Villius, Bo G Eriksson, Carl O Löfman. Det folkbildningsideal som Dag Stålsjö förkroppsligar - och som tydligen antas vara vad som går hem i stugorna i osthyvlarnas tid - är ett annat än deras.

Det ligger ungefär halvvägs mellan magister Chronschough och doktor Qvack."

-PP